

Cijfers en feiten

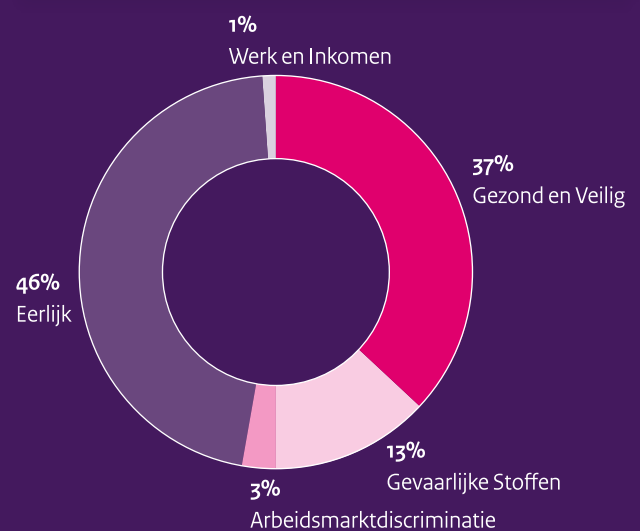
In dit derde deel van het jaarverslag biedt de Nederlandse Arbeidsinspectie een beeld van het geheel van haar activiteiten en resultaten. Dit beeld is voornamelijk kwantitatief, in aanvulling op het kwalitatieve beeld in de vorige delen.

3.1 Kerncijfers Nederlandse Arbeidsinspectie

De Inspectie hanteert een set kerncijfers inclusief indicatoren van het Inspectie Control Framework (ICF) ² zoals opgenomen in de volgende tabel.

Deze indicatoren geven op hoofdlijnen de ontwikkelingen van de in het ICF genoemde punten weer en de bijdrage van de Inspectie aan de realisatie van maatschappelijk effect. Na de weergave in de tabel volgt een nadere toelichting.

Figuur 1: Capaciteitsinzet 2021

Tabel 1: Kerncijfers Nederlandse Arbeidsinspectie

1. Inspectie Control Framework				Realisatie	Raming
	2018	2019	2020	2021	2021
Verhouding actief/reactief in Gezond en Veilig (excl. Brzo) ¹	24:76	25:75	44:56	45:55	50:50
Deelname Nederlandse Arbeidsinspectie aan gezamenlijke BRZO-inspecties (in %)	56	70	98	97	>90
Niveau informatiegestuurd werken (schaal 0-5) ²	-	-	-	-	3
Interventiedekking Eerlijk werk ⁴	-	-	-	-	3

2. Capaciteitsinzet (in %) ⁵				Realisatie	Raming
	2018	2019	2020	2021	2021
Gezond en Veilig	41	42	39	37	3
Gevaarlijke Stoffen ⁶	11	13	14	13	3
Arbeidsmarktdiscriminatie	2	3	3	3	3
Eerlijk	43	40	42	46	3
Werk en Inkomen	3	2	2	1	3

3. Effect (in %) ⁷				Realisatie	Raming
	2018	2019	2020	2021	2021
Handhavingspercentage 1e inspectie Gezond en Veilig (excl. Brzo)	57	46	33	37	> 50
Handhavingspercentage herinspectie Gezond en Veilig (excl. Brzo)	12	16	20	23	< 50
Handhavingspercentage Brzo ⁸	47	43	41	44	40
Handhavingspercentage 1e inspectie Eerlijk	52	47	49	47	> 50
Handhavingspercentage herinspectie Eerlijk	27	42	42	29	< 50

a Inspectie Control Framework: extra middelen voor realisatie op vier indicatoren genoemd onder (1) in de tabel.

1 In 2019 betreft de realisatie het jaargemiddelde. 2020 en 2021 betreffen de realisatiecijfers eind 2020 en eind 2021. In 2020 en 2021 zijn coronameldingen als «actief» meegenomen.

2 Definitie niveau 2: «Interne informatie wordt gestructureerd verzameld in de eigen organisatie en informatie geeft antwoord op wat het probleem is». Definitie niveau 3: «Interne en externe informatie wordt gestructureerd verzameld en geanalyseerd. Informatie heeft een sturende rol». Een implementatie-plan is opgesteld om in stappen in 2023 niveau 3 te bereiken. In de tussenliggende jaren is de realisatie niet uit te drukken in een realisatiecijfer.

3 Het ICF heeft hierbij voor de tussenliggende jaren geen doelen geformuleerd. De uitbreiding van de inspectieketen richt zich op doelen in 2020 of (eind) 2023.

4 Dit betreft het aandeel van alle bedrijven waar oneerlijk werk een potentieel risico is en waar de Nederlandse Arbeidsinspectie toezicht heeft gehouden. Doel is verdubbeling van 1% in 2017 tot 2% eind 2023. Zie verder desbetreffende paragraaf.

5 Betreft alleen de capaciteitsinzet in de programma's.

6 Dit realisatiecijfer betreft zowel de inzet op Brzo-bedrijven als de inzet op gevaarlijke stoffen. Beide onderwerpen worden opgepakt in het programma Bedrijven met Gevaarlijke Stoffen (BmGS).

7 Het handhavingspercentage is een indicatie op het behalen van het beoogde maatschappelijk effect. Bij een eerste inspectie biedt dit inzicht in de mate waarin de Arbeidsinspectie erin slaagt risicogericht te inspecteren, dus om werkgevers te bezoeken die de regels overtreden. Dit is voldoende het geval als bij meer dan de helft bij eerste inspectie bezochte bedrijven sprake is van het overtreden van de wet. Bij een herinspectie zegt dit iets over de mate waarin de Arbeidsinspectie erin slaagt om een gedragsverandering te realiseren bij werkgevers die de regels niet naleven en zou dus zo laag mogelijk moeten zijn.

8 Bij het inspecteren van Brzo-bedrijven bestaat er geen onderscheid tussen eerste inspecties en herinspecties. De werkwijze is dat de Nederlandse Arbeidsinspectie blijft inspecteren totdat een onvolkomenheid of overtreding is opgeheven.

Inspectie Control Framework

Verhouding actief/reactief in Gezond en Veilig werk

De indicator actief/reactief in Gezond en Veilig werk is gericht op een balans tussen actieve interventies enerzijds en reactieve onderzoeken naar aanleiding van meldingen anderzijds. Eind 2021 komt deze balans uit op 45:55. Hiermee beweegt de indicator zich naar de gestelde ambitie 50:50. Dat de realisatie nog niet ligt op 50:50 komt – naast de impact van corona – doordat de bezetting nog niet volledig op de beoogde sterkte was in 2021. Onder andere door iets hogere mobiliteit en achterblijvende werving.

Om te voorkomen dat dit ook in 2022 te zeer zou doorwerken, is halverwege 2021 met succes een extra wervingsronde uitgevoerd voor nieuwe inspecteurs arbeidsomstandigheden. Verder is het afgelopen jaar gewerkt aan verbetering van de vergelijkbaarheid van de indicator. Zo worden vanaf 2021 de programma- en projectactiviteiten¹ meegenomen in de indicator. Hierdoor kunnen raming en verantwoording beter vergeleken worden.

In de realisatie worden, net als in 2020, meldingen gerelateerd aan corona bestempeld als actieve activiteiten. Door deze wijzigingen is de realisatie niet één-op-één vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Deelname van de Inspectie aan de gezamenlijke Brzo-inspecties

In 2021 heeft de Arbeidsinspectie in vrijwel alle gevallen deelgenomen aan de gezamenlijke Brzo-inspecties.

Informatiegestuurd werken en interventiedekking

Op de gebieden informatiegestuurd werken (IGW) en de interventiedekking Eerlijk werk zijn de nodige stappen gezet: het uitvoeren van diverse pilots IGW en voor interventiedekking (zie onderstaand), zodat de beoogde doelstellingen in 2023 kunnen worden gerealiseerd.

Capaciteitsinzet

De kerncijfers Capaciteitsinzet geven weer hoe de beschikbare capaciteit is verdeeld over de diverse domeinen. Er is naar aanleiding van de beschikbaar gestelde ICF-middelen een model met tijdpad voor de werving van de capaciteit per domein opgesteld. Dit model wordt gehanteerd om de capaciteitsinzet naar de gewenste inzet op de diverse domeinen te laten groeien.

Handhavingspercentages

De Inspectie hanteert handhavingspercentages als indicator voor de mate waarin zij er in slaagt om risicogericht te inspecteren. Dat wil zeggen dat zij bij handhavingsgerichte projecten zoveel mogelijk bij die bedrijven controleert die de arbeidswetten niet voldoende naleven. De handhavingspercentages bij eerste inspecties op de verschillende domeinen (Gezond en Veilig werk en Eerlijk werk) zijn lager dan de gestelde norm van 50%. In het handhavingspercentage worden alleen formele handhavingsinstrumenten meegerekend. De lagere realisatie wordt verklaard door de grotere inzet van gedragsinterventies en andere werkwijzen die niet tot handhavende interventies leiden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om telefonisch en digitaal inspecteren, zoals dat is ontwikkeld tijdens de pandemie.

Bij de in behandeling genomen coronameldingen was de inzet gericht op gedragsaanpassing, zodat de werkgever maatregelen neemt om besmettingsrisico's te voorkomen of te verminderen. Er was daarmee in beperkte mate sprake van handhavend optreden in de zin van het opleggen van boetes. Deze aanpak leidde in circa 90 procent van de gevallen tot de gewenste aanpassingen. Op vergelijkbare wijze zijn ook de inzet op Arbozorg (RI&E) en de gedifferentieerde aanpak bij ongevalsonderzoek² (start 1-10-2020) gericht op gedragsaanpassing. Deze aanpakken leidden tot een lager handhavingspercentage.

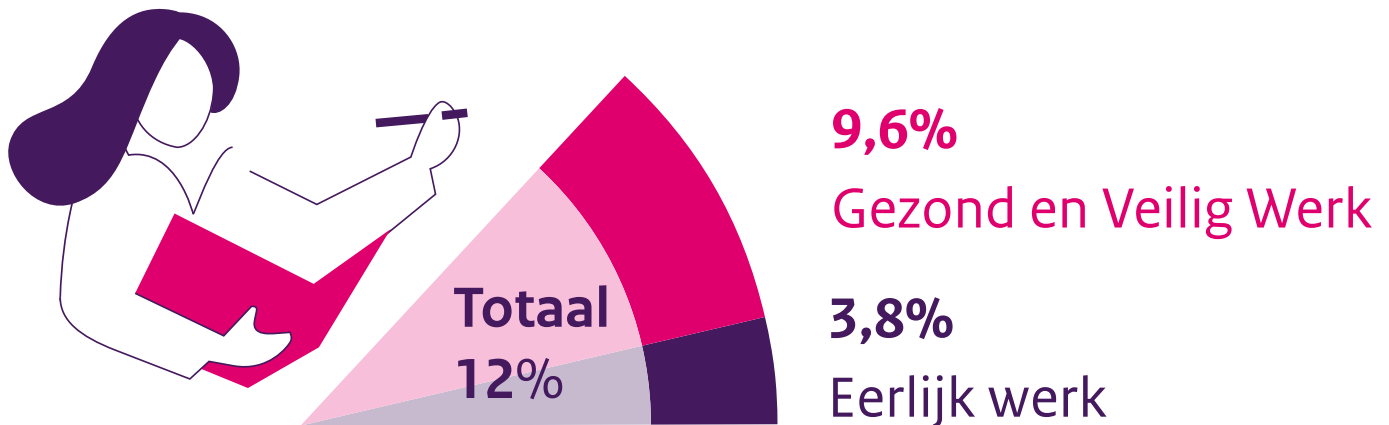
Interventiedekking

Directe en indirecte interventies

In totaal zijn er in Nederland zo'n 2,1 miljoen bedrijven; eenmanszaken en zzp'ers meegerekend. De Inspectie richt zich met haar toezicht op werkgevers. Het ging in 2021 om ongeveer 340.000 bedrijven met een of meer werknemers. Dit is de toezichtpopulatie. In het Inspectie Control Framework (ICF) is het concept van een 'dekkingspercentage' geïntroduceerd vanuit de gedachte dat dit meer zeggingskracht heeft dan absolute aantallen. Door het gebruiken van een dekkingspercentage wordt de inzet van interventies gerelateerd aan de toezichtpopulatie als geheel of aan een specifieke doelgroep. Met de interventiedekking geeft de Inspectie inzicht in het deel van de toezichtpopulatie dat in een jaar wordt bereikt door een of meerdere interventies.

¹ Zoals werkzaamheden ter voorbereiding van inspectieprojecten, selectiewerkzaamheden, registraties etc.

² Bij de gedifferentieerde aanpak ongevalsonderzoek (GAO) wordt, afhankelijk van de zwaarte van het letsel, de kwaliteit van het arbozorgsysteem van de werkgever en de typologie van het ongeval, op basis van vooraf gedefinieerde criteria besloten op welke wijze het ongevalsonderzoek wordt opgepakt. In sommige gevallen wordt hierbij inspanning van de werkgever gevraagd, hetgeen wel leidt tot een effect op de veiligheid binnen het betreffende bedrijf, maar niet tot de inzet van formele handhavingsinstrumenten.

De interventiedekking 2021 (Voor cluster 1 en 3, naar domein en totaal⁶)

In het Jaarverslag 2020 heeft de Inspectie gerapporteerd over de interventiedekking.³ Het betreft het bereik van interventies, waarbij sprake is van direct contact en interactie met de onder toezicht gestelde (cluster 1) of waarbij de beïnvloeding heeft plaatsgevonden via anderen (cluster 3).⁴ Ook voor communicatie-interventies (cluster 2) is het bereik bepaald.

Interventies cluster 1 en 3

Voor de interventies die vallen onder cluster 1 (rechtstreekse beïnvloeding) en cluster 3 (beïnvloeding via anderen) ligt de interventiedekking in 2021 op 12%. Uitgesplitst naar het domein Gezond en Veilig werk en het domein Eerlijk werk liggen de percentages op respectievelijk 9,6% en 3,8%.⁵

In absolute getallen gaat het voor het domein Gezond en Veilig werk om ongeveer 32 duizend bereikte werkgevers en voor het domein Eerlijk werk om ongeveer 12 duizend bereikte werkgevers. Het gaat daarbij om inspecties, om telefonisch contact met het bedrijf of gerichte brieven waarbij bekend is wat het bedrijf ermee heeft gedaan. Bij de beïnvloeding via anderen gaat het om brancheorganisaties of opdrachtgevers, die op hun beurt invloed uitoefenen op bedrijven. Deze aantallen en percentages zullen over een groter aantal jaren gevolgd moeten worden om een goed beeld te kunnen geven van de ontwikkeling in het bereik dat de Inspectie realiseert. Immers, een enkel jaar kan door specifieke projecten of activiteiten andere resultaten geven dan het vorige of volgende jaar. De Inspectie wil een zo groot mogelijk bereik van gerichte actie en daarmee kans op effect; de Inspectie wil ook steeds de interventies zo goed mogelijk laten aansluiten op de problematiek die ze aan wil pakken. Dus wil ze niet op voorhand sturen op aantallen inspecties of andere categorieën van interventies.

In deze cijfers is niet meegenomen het bereik dat toegeschreven kan worden aan het tot stand laten komen en toetsen van de Arbocatalogi. Dit is een interventie waar het zelfregulerend vermogen van bedrijven gestimuleerd wordt en waar de Inspectie een toetsende rol in heeft. Uit een onderzoek van KPMG (2017)⁷ komt dat de dekkingsgraad van de Arbocatalogi 57% bedraagt.⁸

³ De omvang van de toezichtspopulatie is bepaald door cijfers van het CBS over alle bedrijven in Nederland met minimaal 1 werknemer binnen sectoren waarop de Inspectie toezicht houdt. De omvang van deze populatie ligt in 2021 op 337.225 bedrijven (berekend als voorlopig cijfer over de eerste 9 maanden van 2021).

⁴ Een voorbeeld van een interventie waarbij de beïnvloeding via anderen verloopt is 'druk op keten', waarbij druk gezet wordt op de onder toezicht gestelde via zijn keten of netwerk. Zo kan een fastfoodketen die een malafide schoonmaakbedrijf inhuint, aangesproken worden op zijn verantwoordelijkheid.

⁵ Het totaalcijfer is gecorrigeerd voor overlap op de domeinen en ligt om die reden lager dan de optelsom over beide domeinen tezamen.

⁶ Het totaalcijfer is gecorrigeerd voor overlap op de domeinen en ligt om die reden lager dan de optelsom over beide domeinen tezamen.

⁷ Onderzoek samenhang arbocatalogus en branche-RI&E. KPMG (2017).

⁸ In het onderzoek (2017) is sprake van 163 arbocatalogi. Het zijn er nu 153. Een aantal catalogi is geschrapt (visverwerkende industrie, visserij, wijnhandel) en een aantal is samengevoegd. Voor de dekkingsgraad zal dat naar schatting maximaal 1% uitmaken.

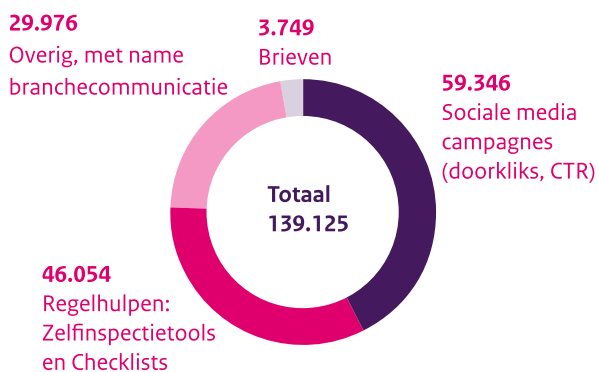
Interventiedekking Communicatie-interventies

Ook communicatie-interventies zijn een belangrijk instrument om werkgevers te bereiken. Communicatie is altijd onderdeel van een bredere aanpak van een programma. In 2021 hebben communicatie-interventies vanuit de Inspectie ruim 139.000 werkgevers bereikt. Dit is het aantal keren dat een werkgever een boodschap werkelijk heeft ontvangen. We tellen bijvoorbeeld het aantal keren dat iemand op een sociale media-advertentie klikt op zoek naar verdiepende informatie, of het aantal keren dat een zelfinspectietool wordt geraadpleegd. Het werkelijke bereik ligt hoger. Zo ligt het voor de hand dat veel ontvangers die niet doorklikten op een sociale media-advertentie de boodschap wél gezien hebben. Naast het bovenstaande zet de Inspectie communicatie in die gericht is op de beeldvorming van de organisatie en verantwoording aan politiek en maatschappij. Denk aan pers en media maar ook aan campagnes rond het jaarverslag, werving van nieuwe medewerkers en Decent Work Day.

Toelichting typen communicatie-interventies

We onderscheiden in het kader van interventiedekking vier typen communicatie-interventies. Hieronder is het totaal aantal bereikte werkgevers met deze interventies weergegeven.

Figuur 2: De communicatie-interventies 2021 (naar type en totaal)

Doorkliks op sociale mediacampagnes

De Inspectie zet regelmatig sociale mediacampagnes in om verdiepende informatie of regelhulpen onder de aandacht te brengen. Deze campagnes richten zich op specifieke doelgroepen. Het aantal keren dat een advertentie relevant genoeg was om door te klikken naar aanvullende informatie zien we als het bereik. De sociale mediacampagnes van 2021 waren uiteenlopend qua thematiek. Zo waren er campagnes gericht op het bevorderen van de naleving van de coronaregels en het belang van een gezonde thuiswerkplek, en besteedde de Inspectie rond de feestdagen in december aandacht aan distributiecentra en pakjesbezorging.

Gebruik van zelfinspectietools en regelhulpen

Een regelhulp kan bedrijven helpen om via een checklist inzicht te krijgen in de eigen risico's en mogelijk te nemen maatregelen. De zelfinspectietools beslaan de vier belangrijkste thema's waarop we toezicht houden: Gezond en Veilig werken, Eerlijk werken, Werkdruk en ongewenst gedrag en Werken met gevaarlijke stoffen. Uit onderzoek onder de doelgroep blijkt dat gebruikers van een zelfinspectietool vaker dan anderen overgaan tot het nemen van maatregelen om gezonder, veiliger of eerlijker te werken. De tools worden daarom doorlopend gepromoot onder de doelgroepen. Daarnaast heeft de Inspectie een aantal meer sectorgerichte checklists, zoals de Checklist schoonmaak, de Checklist uitzendbureaus en de check van het veiligheidsinformatieblad, de VIB-check.

Gerichte communicatie via brancheorganisaties

De Inspectie communiceert regelmatig samen met een brancheorganisatie, waarbij hun media worden ingezet om een gerichte achterban te bereiken. Voorbeelden zijn een webinar over internationaal werken in de glastuinbouw of over het werken met kankerverwekkende stoffen voor een groep MKB-bedrijven.

Verzonden brieven aan werkgevers

Werkgevers worden ook bereikt via door de Inspectie verzonden brieven, bijvoorbeeld om wettelijke verplichtingen bekend te maken bij startende ondernemers.

Ontwikkeling interventiedekking

In het jaarverslag 2020 is voor het eerst ingegaan op de interventiedekking, waarbij ook enkele ontwikkelvragen zijn benoemd. Er is voor de berekening van de landelijke interventiedekking 2021 zo veel mogelijk aangesloten bij de methodiek van 2020. De clusterindeling is verder verbeterd. De stand van zaken omtrent de ontwikkelvragen is als volgt.

1. Voor het jaarverslag 2021 hanteren we de sommatie over alle programma's heen (inspectiebrede interventiedekking). Ten behoeve van het jaarverslag 2022 gaat de Inspectie op basis van de bevindingen van deze verbeterde clusterindeling kijken naar de mogelijkheden van afzonderlijk rapporteren (programmadekking).
2. De aangescherpte clusterindeling biedt meer mogelijkheden om toe te werken naar een samengestelde interventiedekking; dat wil zeggen een gewogen somming. Hier gaan we mee experimenteren op basis van over 2021 verkregen informatie.
3. Het bereik van communicatie-interventies (cluster 2) is ook dit jaar apart vermeld, evenals de gezamenlijke dekking van de interventies die vallen onder cluster 1 ('rechtstreekse beïnvloeding') en cluster 3 ('beïnvloeding via anderen'). Bij communicatie-interventies is het bereik flink hoger dan bij de overige interventies, zo'n 139.000 bedrijven versus 44.000 bedrijven.

139.125

**Werkgevers bereikt met
communicatie-interventies
in 2021**

In 2021 is bijzondere aandacht besteed aan het **niet-gebruik** van de **algemene bijstand**. In het gepubliceerde onderzoeksrapport concludeerde de Arbeidsinspectie dat **35%** van de rechthebbende huishoudens geen gebruik maakte van de algemene bijstand. Dat komt neer op ongeveer **170.000 huishoudens**.

3.2 Het inspectiewerk in programma's

Het werk van de Inspectie is georganiseerd in programma's. In 2021 zijn er zeventien programma's actief, waarvan zestien op het gebied van Gezond, Veilig en Eerlijk werk. Deze zestien programma's zijn verschillend van aard; zo zijn er acht sectorprogramma's, vijf themaprogramma's, twee programma's rond meldingen en verzoeken en één stelselprogramma.⁹ Op hoofdlijnen zijn inspectiebreed de resultaten van deze zestien programma's in dit hoofdstuk beschreven (handhavingspercentages, arbeidsongevallen, klachten en signalen en interventiedekking). Hieronder wordt nog kort aandacht besteed aan het zeventiende programma, gericht op het stelsel van werk en inkomen. Alle programma's verantwoorden zich daarnaast periodiek in afzonderlijke programmarapportages.

Toezicht op het stelsel van werk en inkomen

De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op de doeltreffendheid van de uitvoering van het stelsel van werk en inkomen. Met dit toezicht biedt de Inspectie onafhankelijk inzicht in de werking van dit stelsel aan uitvoering, beleid en politiek. Daarbij wordt het perspectief van de burger, wiens bestaanszekerheid in het geding kan zijn, uitdrukkelijk betrokken en gehoord. Op grond hiervan kunnen uitvoering en beleid, waar nodig, verbetering aanbrengen in de publieke dienstverlening aan de burger.

In 2021 heeft de Arbeidsinspectie onderzoek gepubliceerd over de gevolgen van corona op het stelsel van werk en inkomen.¹⁰ Vanuit de constatering dat de druk op de uitvoering was toegenomen door de uitvoering van de steunmaatregelen, waarschuwde de Arbeidsinspectie voor het risico dat de dienstverlening, nog meer dan al het geval was, zou worden gericht op de mensen die het snelst en met de minste kosten geholpen kunnen worden. Dat raakt vooral de groep die voor de coronacrisis al moeite had om aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt.

Daarnaast verricht de Arbeidsinspectie onderzoek naar de toegang tot voorzieningen op het gebied van inkomensondersteuning en re-integratie.¹¹ In 2021 is bijzondere aandacht besteed aan het niet-gebruik van de algemene bijstand. In het gepubliceerde onderzoeksrapport

concludeerde de Arbeidsinspectie dat 35% van de rechthebbende huishoudens geen gebruik maakte van de algemene bijstand. Dat komt neer op ongeveer 170.000 huishoudens. De Arbeidsinspectie signaleerde dat niet-gebruik van de algemene bijstand nog te weinig wordt onderkend bij gemeenten. Naar aanleiding van het onderzoeksrapport hebben meerdere gemeenten aangegeven niet-gebruikers actief te willen gaan benaderen. Ook zijn gemeenten met behulp van de door de Arbeidsinspectie beschikbaar gestelde gegevens aan de slag gegaan om meer inzicht te krijgen in de eigen niet-gebruik cijfers en om op basis hiervan de aanpak van niet-gebruik tegen het licht te gaan houden. Daarnaast heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) op grond van het rapport van de Arbeidsinspectie besloten nader onderzoek te laten uitvoeren naar de onderliggende motieven van niet-gebruikers van de algemene bijstand.

Naast deze onderzoeken heeft de Arbeidsinspectie in 2021 onderzoek verricht naar hoe de dienstverlening van Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) wordt ervaren door mensen met een WW of Wajong-uitkering. Voor wat betreft de gemeentelijke re-integratietaken (Participatiewet) en de re-integratie door UWV zijn zowel het klantperspectief als het uitvoeringsperspectief onderzocht. Voor inkomensondersteuning is onderzoek gedaan naar de Participatiewet en minimaregelingen en naar de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO). Ten slotte is onderzoek gedaan naar de regionale werkgeversdienstverlening en samenwerking in arbeidsmarktregio's. Hierover wordt in 2022 gepubliceerd.

De Arbeidsinspectie werkt met drie andere Rijksinspecties samen binnen Toezicht Sociaal Domein (TSD). Dit zijn de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie van het Onderwijs. Het samenwerkingsverband TSD kijkt of de ondersteuningsbehoefte van de burger in het sociaal domein centraal staat in de publieke dienstverlening. In 2021 is onder meer gezamenlijk toezichtsonderzoek uitgevoerd naar re-integratie na detentie.

⁹ Sectorprogramma's: Bouw en Infra, Uitzendbureau en distributiecentra, Transport en logistiek, Agrarisch en groen, Schoonmaak, Zorg, Horeca en detailhandel en Industriële arbeid. Themaprogramma's: Arbeidsuitbuiting, Bedrijven met gevaarlijke stoffen, Arbeidsdiscriminatie en psychosociale arbeidsbelasting, Asbest en Schijnconstructies. Meldingenprogramma's: Meldingen, verzoeken en preventie onveilig en ongezond werk en Meldingen en preventie oneerlijk werk. Stelselprogramma: Markttoezicht en certificatie.

¹⁰ Impact coronacrisis op het stelsel van Werk en Inkomen | Rapport | Nederlandse Arbeidsinspectie (nlarbeidsinspectie.nl)

¹¹ Niet-gebruik van de algemene bijstand | Rapport | Nederlandse Arbeidsinspectie (nlarbeidsinspectie.nl)

3.3 ICF-budget

In 2021 is € 34,7 miljoen aan extra middelen uit het regeerakkoord voor de Inspectie beschikbaar gekomen. Net als in 2019 en 2020 zijn de extra middelen voor het grootste gedeelte benut voor het aannemen van inspecteurs en rechercheurs. Gelet op de doorlooptijd van opleiden en inwerken, zijn deze medewerkers naar verwachting eind 2022 operationeel inzetbaar. De in 2020 geworven inspecteurs en rechercheurs hebben hun opleiding en praktijkbegeleiding afgerond. Zij zijn in 2021 ingezet in de programma's. Tevens heeft in 2021 een extra wervingsronde plaatsgevonden en ook voor deze medewerkers is de verwachting dat zij in 2022 ingezet zullen worden. 2022 is het laatste jaar van de ICF-uitbreiding, daarna is de structurele formatie circa 1570 fte.

Mensen en middelen

Tabel 2: Overzicht werknemers

Mensen	2020	2021
Bezetting ultimo (fte)	1.387	1.510
Instroom (fte)	152	227
Uitstroom (fte)	97	104
Ziekteverzuim	5%	5,2%
Aantal medewerkers onder participatiewet*	2,35%	2,56%

* Dit betreft het quotum medewerkers met banenafpraak.

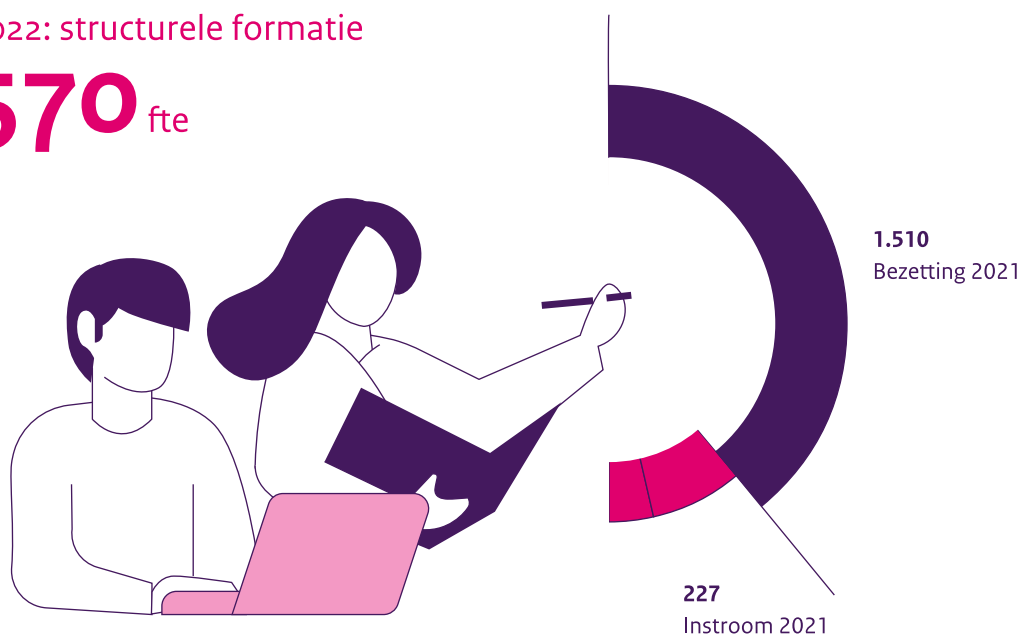
Tabel 3: Middelen 2021

Middelen*	2020	2021
Budgetrealisatie (euro mln.)	152	162
w.v. personele kosten (euro mln.)	129	133
ICF-budget (euro mln.)	28,8	34,7

* De Inspectie legt boetes op en heeft dus boeteontvangsten. Deze zijn hier niet opgenomen. Ze zijn niet taakstellend voor de Nederlandse Arbeidsinspectie; zij stuurt dus niet op het behalen van ramingen. De Inspectie stuurt uiteraard wel op het innen van de opgelegde boetes.

Na 2022: structurele formatie

1570 fte

€ 34,7 mln.

aan extra middelen
uit het regeerakkoord
beschikbaar gekomen
in 2021

Grootste gedeelte benut voor het aannemen
van inspecteurs en rechercheurs

Tabel 4: Opsporingsdienst

Opsporingsdienst: SZW-domein	2020	2021
Doelstelling onderzoeken handhavingsarrangement SZW-domein	40-50	40
Afgeronde onderzoeken op het SZW-domein	41	45
Waarvan reguliere onderzoeken	38	43
Arbeidsuitbuiting	1	6
Mensensmokkel	14	15
Georganiseerde fraude	14	11
Arbo	2	5
Overige*	7	6
Aantal ontnemingsonderzoeken SZW-domein	3	2

*inclusief Uitzendbureaus in 2020 (6 onderzoeken)

Opsporingsdienst: Zorgfraude VWS-domein ¹²	2020	2021
Doelstelling onderzoeken handhavingsarrangement zorgfraude	12-18	16-24
Afgeronde onderzoeken zorgfraude	15	10
Aantal ontnemingsonderzoeken zorgfraude	1	2

Naast de reguliere zaken heeft Opsporing in 2021 bij drie onderzoeken assistentie verleend binnen de Arbeidsinspectie of aan partners daarbuiten. Verder is in zes gevallen een rechtshulpverzoek van buitenlandse opsporingsdiensten uitgevoerd. Ook zijn in 2021 zeven zogenoemde knock and talk-gesprekken gevoerd over de NOW-regeling.

Tabel 5: Arbeidsuitbuiting en mensensmokkel

Arbeidsuitbuiting en mensensmokkel*	2020	2021
Intakes**	74	76
Aanbieding B8/3-regeling	36	38
Aangiftes***	30	29

* Intakes en aangiftes over arbeidsuitbuiting worden onder meer door de rechercheurs van het specialistische team arbeidsuitbuiting opgepakt. Tijdens de intakegesprekken wordt bekeken of sprake is van de geringste aanwijzing van mensenhandel. Is dat het geval, dan wordt het mogelijke slachtoffer op grond van de zogenoemde B8/3-regeling, drie maanden bedenkijd met voorzieningen aangeboden, voordat er daadwerkelijk aangifte wordt gedaan.

** Gevoerde intakegesprekken door de Nederlandse Arbeidsinspectie in 2020 #67, politie #7, in 2021 #67, politie #9.

*** Geringste aanwijzing mensenhandel en aanbieding B8/3-regeling.

Arbocatalogi 2021

Sociale partners van een branche beschrijven in een arbocatalogus met welke maatregelen de doelvoorschriften uit de Arbowet gerealiseerd kunnen worden. Een catalogus is een goed hulpmiddel om een plan van aanpak bij de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) te maken. De Arbeidsinspectie toetst of de arbocatalogi invulling geven aan de doelvoorschriften en niet strijdig zijn met wet- en regelgeving.

Werkgevers en werknemers weten welke concrete bedrijfsspecifieke maatregelen ze kunnen nemen om Gezond en Veilig te werken en de Arbeidsinspectie gebruikt de arbocatalogi als referentiekader in de handhaving.

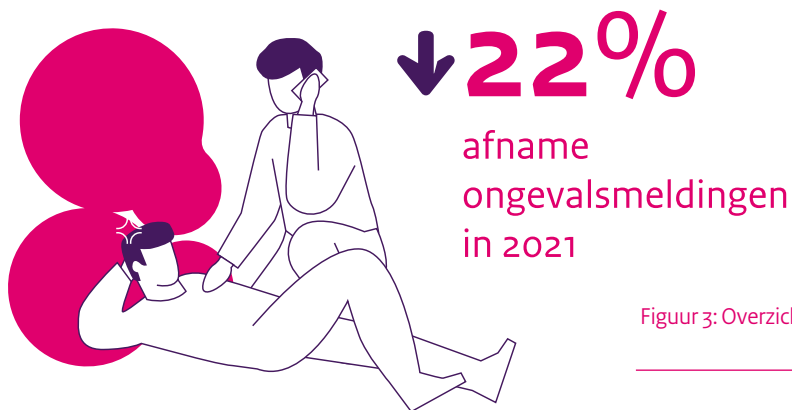
In 2021 zijn 94 arbocatalogi ter toetsing voorgelegd. Het ging daarbij om actualisering van bestaande catalogi, uitbreiding van bestaande catalogi (toevoeging van meer relevante risico's) en nieuwe catalogi. Van de in 2021 getoetste catalogi (deels ook uit 2020) zijn er 43 positief, 7 gedeeltelijk positief/negatief en 5 negatief getoetst. 24 van de voorgelegde arbocatalogi zijn nog in behandeling. 28 catalogi zijn tussentijds door sociale partners ingetrokken. Alle positief getoetste catalogi zijn te vinden op arboportaal.nl.

Tabel 6: Overzicht toetsing arbocatalogi 2021

Aantal ter toetsing voorgelegd	94
Aantal positief getoetst	(7 uit 2020 en 36 uit 2021) 43
Aantal positief/negatief getoetst	(uit 2021) 7
Aantal negatief getoetst	(1 uit 2020 en 4 uit 2021) 5
Aantal tussentijds ingetrokken door sociale partners	28
Nog in behandeling	(5 uit periode voor 2021) 24

¹² Inspectietaak in opdracht van en gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

In 2021 zijn **94 arbocatalogi** ter toetsing voorgelegd. Het ging daarbij om actualisering van bestaande catalogi, uitbreiding van bestaande catalogi en nieuwe catalogi. Van de in 2021 getoetste catalogi (deels ook uit 2020) zijn er **43 positief**, **7 gedeeltelijk positief/negatief** en **5 negatief** getoetst. **24** van de voorgelegde arbocatalogi zijn **nog in behandeling**. **28** catalogi zijn tussentijds door sociale partners **ingetrokken**.

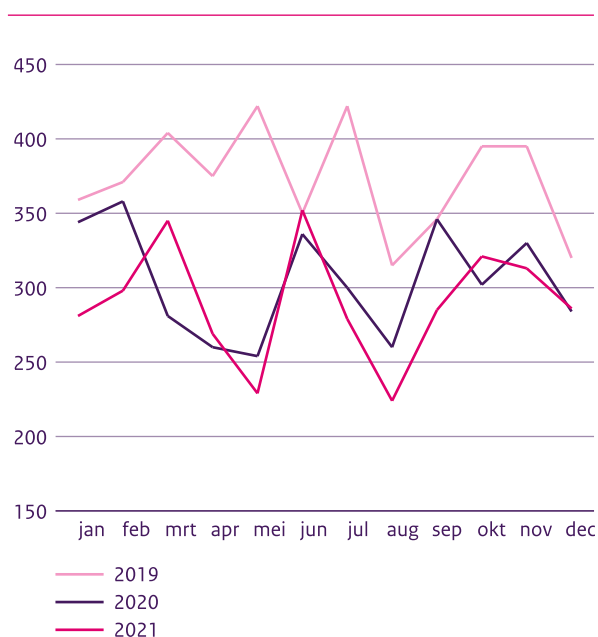

3.4 Arbeidsongevallen

In 2021 ontving de Inspectie 3.482 meldingen van arbeidsongevallen, 5% minder dan in 2020 en 18% minder dan in 2019. De Arbeidsinspectie doet nader onderzoek naar meldingsplichtige arbeidsongevallen met voldoende aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. In 2021 heeft dit geleid tot 2.038 gestarte ongevalsonderzoeken. Dit aantal is nagenoeg gelijk aan het aantal gestarte onderzoeken in 2020, maar lager dan in 2019.

Verder werden er in 2021 1.957 ongevalsonderzoeken afgesloten. Dit zijn er minder dan in 2020. Dit komt doordat in 2020 een inhaalslag is gedaan op het afronden van ongevalsonderzoek. In 2020 waren andere werkzaamheden niet mogelijk vanwege de maatregelen die waren getroffen om de coronapandemie te beheersen.

Figuur 3: Overzicht aantal meldingen per maand 2019-2021

Ongevalsemeldingen

Het aantal ongevalsemeldingen is in alle maanden van 2021¹³ lager dan in 2019. De totale afname is 22%. De verklaring hiervoor is dat grote groepen werknemers vanwege lockdownmaatregelen thuis moesten werken. De economische activiteit in sectoren waar nog wel op locatie werd gewerkt, nam af. Het aantal ongevalsemeldingen is in 2021 ten opzichte van 2020 nog wat verder gedaald (-5%). Dit komt waarschijnlijk omdat 2021 een volledig coronajaar was, terwijl in 2020 de coronamaatregelen begonnen vanaf maart.

Tabel 7: Overzicht ongevalsemeldingen, gestarte en afgesloten ongevalsonderzoeken 2017-2021

Jaar	Ongevalsemeldingen	Gestarte ongevalsonderzoeken	Afgesloten ongevalsonderzoeken
2017	4.212	2.756	2.452
2018	4.368	2.145	2.133
2019	4.474	2.229	2.071
2020	3.655	2.051	2.244
2021	3.482	2.038	1.957

¹³ Alleen in juni 2019 en juni 2021 is het aantal ongevalsemeldingen op hetzelfde niveau.

3.482

meldingen van
arbeidsongevallen
in 2021

5% minder dan in 2020 en
18% minder dan in 2019

Aantal slachtoffers

In 2021 raakten 2.014 slachtoffers betrokken bij een arbeidsongeval. Het gaat om 23 slachtoffers per 100.000 banen, uitgaande van een gemiddelde van ongeveer 8,6 miljoen banen van werknemers in 2021.¹⁴

Sectoren

De grootste procentuele afname van het aantal ongevalsmeldingen ten opzichte van 2019 ziet de Inspectie in sectoren die delen van het jaar gesloten waren of waar veel werd thuisgewerkt. Zo nam het aantal meldingen in de sector horeca af met 43% ten opzichte van 2019. In het openbaar bestuur en overheidsdiensten, cultuur, sport en recreatie en het onderwijs was de afname respectievelijk 40%, 39% en 33%. Ten opzichte van 2020 heeft het aantal ongevalsmeldingen zich in deze sectoren gestabiliseerd.

In een aantal risicosectoren voor arbeidsongevallen waar wel werd doorgewerkt, zoals landbouw, bosbouw en visserij (-7%), vervoer en opslag (-14%) en bouw (-15%), lag de procentuele afname ten opzichte van 2019 onder de gemiddelde afname van 22%. In 2021 stabiliseert de afname van het aantal ongevalsmeldingen in deze sectoren.

Net als in eerdere jaren vielen in absolute zin de meeste slachtoffers van ernstige arbeidsongevallen in de sectoren industrie, bouwnijverheid, handel en vervoer en opslag. Afgezet tegen het aantal banen is afvalbeheer (inclusief waterleidingbedrijven) in 2021 de sector waarin relatief de meeste slachtoffers van ernstige arbeidsongevallen vielen: gemiddeld 144 per 100.000 banen van werknemers, gevolgd door de bouw met 114 en landbouw, bosbouw en visserij met 96 slachtoffers per 100.000 banen.

Dodelijke ongevallen

In 2021 registreerde de Inspectie 58 dodelijke arbeidsongevallen en 60 slachtoffers. Tweemaal kwam het voor dat er twee slachtoffers waren bij één arbeidsongeval. Dit aantal dodelijke slachtoffers is vergelijkbaar met eerdere jaren waarin de Inspectie steeds 50 tot 70 dodelijke slachtoffers registreerde. De afname in het aantal ongevalsmeldingen tijdens de coronapandemie vertaalt zich dus niet in een afname in het aantal dodelijke ongevallen en slachtoffers. Een verklaring hiervoor is dat de grootste afname in meldingen zich heeft voorgedaan in sectoren waarin relatief weinig dodelijke ongevallen plaatsvonden (cultuur, sport en recreatie, horeca, het openbaar bestuur en overheidsdiensten).¹⁵ De meeste dodelijke slachtoffers zijn in 2021 gevallen in de sectoren vervoer en opslag (12), industrie (11) en handel (9).

Ondermeldingen

De Arbeidsinspectie heeft in 2021 een scan uitgevoerd naar het fenomeen ondermeldingen. Hieruit komt naar voren dat iets meer dan 50% van de arbeidsongevallen niet bij de Arbeidsinspectie wordt gemeld. Deze scan leidt ertoe dat in 2022 een plan van aanpak wordt opgesteld om het fenomeen ondermeldingen terug te dringen.

¹⁴ CBS (2022). Arbeidsvolume; bedrijfstak, kwartalen, nationale rekeningen (Gewijzigd op: 25 maart 2022). <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84166NED>

¹⁵ Zoals vastgesteld door de Nederlandse Arbeidsinspectie in de Monitor Arbeidsongevallen 2020.

3.5 Meldingen (klachten en signalen)

Klachten en signalen komen van burgers en bedrijven, collega-diensten en medewerkers van de Inspectie zelf en gaan over mogelijke overtredingen van arbeidswetten. De Inspectie verwijst melders en personen met klachten op terreinen buiten haar eigen domein zo goed mogelijk door.

Tabel 8: Overzicht meldingen en signalen 2021

In 2021 heeft de Inspectie 15.854 meldingen ontvangen waarvan:	regulier	corona
Totaal absoluut aantal	8.400	7.454
- domein Eerlijk werk	50%*	4%
- domein Gezond en Veilig werk	34%	60%
- buiten domein Nederlandse Arbeidsinspectie**	16%	36%
	regulier	corona
In onderzoek genomen meldingen	31%	26%
Niet in onderzoek genomen meldingen	69%	74%
	regulier	corona
Redenen voor niet in onderzoek genomen meldingen	(n=5.825)	(n=5.549)
- vanwege onvoldoende/verouderde informatie	31%	31%
- vanwege melding buiten domein Nederlandse Arbeidsinspectie	30%	57%
- vanwege (vermoedelijk) geen sprake van (zware) overtreding***	22%	8%
- vanwege overige redenen	17%	4%
	regulier	corona
Onderzochte meldingen gaan over	(n=2.575)	(n=1.905)
- domein Eerlijk werk	60%	2%
- domein Gezond en Veilig werk	40%	98%
	regulier	corona
Wie is de melder bij onderzochte meldingen?	(n=2.575)	(n=1.905)
- anoniem	34%	40%
- (ex)werknemer	18%	46%
- andere overheidsinstantie	16%	3%
- overig	32%	11%
	regulier	corona
Sectoren waar meeste onderzochte meldingen betrekking op hebben	(n=2.575)	(n=1.905)
- hoofdsector Zakelijke dienstverlening****	16%	16%
- hoofdsector Groot- en detailhandel	17%	22%
- hoofdsector Horeca	15%	4%
- hoofdsector Cultuur, sport en recreatie	4%	3%
- overig	48%	55%

* Er is gewerkt met afgeronde percentages.

** Meldingen buiten het domein Nederlandse Arbeidsinspectie krijgen altijd de beoordeling 'geen onderzoek'. Hierdoor stijgt het aandeel 'geen onderzoek' op het totale aantal, maar geeft daarmee ook een vertekend beeld. Zie ook het overzicht 'redenen voor niet in onderzoek genomen meldingen'.

*** Het betreft een samenvoeging van 2 afwijsredenen m.b.t. geen overtreding samengevoegd

**** 19% hiervan betreft uitzend- en bemiddelingsbureaus (Sbi 78 Arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer).

Voor de onderzochte coronameldingen die over arbeidsmigranten gaan (n=513), geldt onder andere dat 27% over Oost-Europese migranten gaat, 14% over overige Europese nationaliteiten en 22% over diverse nationaliteiten. Van 21 % is de nationaliteit onbekend.

3.6 Boete, dwangsom en inning

Tabel 9: Boetes, dwangsom en inning 2020-2021

Boetebeschikkingen	2020	2021
Aantal boetebeschikkingen (mln. euro)	1.253	1.424
Reactie ontvangen op aantal verzonden kennisgevingen	38%	38%
Boetematiging	2020	2021
Boetematiging*	9%	11%
Wet percentage boetes met matiging**		
- Arbeidsomstandighedenwet	16%	13%
- Wet arbeid vreemdelingen	29%	20%
Betalingsregeling	2020	2021
Beroep op draagkracht	327	317
Verstrekt	281	252
Last onder dwangsom en beschikkingen	2020	2021
LoD	9	7
WPS	124	113
Bevel Stillegging	4	7
Inning boetes en verbeurde dwangsommen	2020	2021
Boetes en verbeurde dwangsommen (mln. euro)***	13,6	12,8
Terugbetaalde boetes (gedeeltelijk)	115	88
Dwanginvorderingen	220	153
Schuldsanering ingestemd met	46	57
Schuldsanering afgerond	62	59
Boetes niet invorderbaar	55	101

* Het percentage waarin is afgezien van boeteoplegging.

** Definitie jaarverslag 2021: het aantal boetebeschikkingen waarin een of meerdere matigingsgronden van toepassing was, afgezet tegen het aantal verstuurd boetebeschikkingen, cijfer 2020 is hierop aangepast. Definitie jaarverslag 2020: het aantal boetebeschikkingen met een of meerdere matigingen afgezet tegen de ontvangen nieuwe boeterapporten in het betreffende jaar.

*** De afname wordt verklaard door opschoning van de portefeuille, waardoor een afschrijving heeft plaatsgevonden. Er vindt regelmatig onderzoek plaats of de boetes alsnog geïnd kunnen worden.

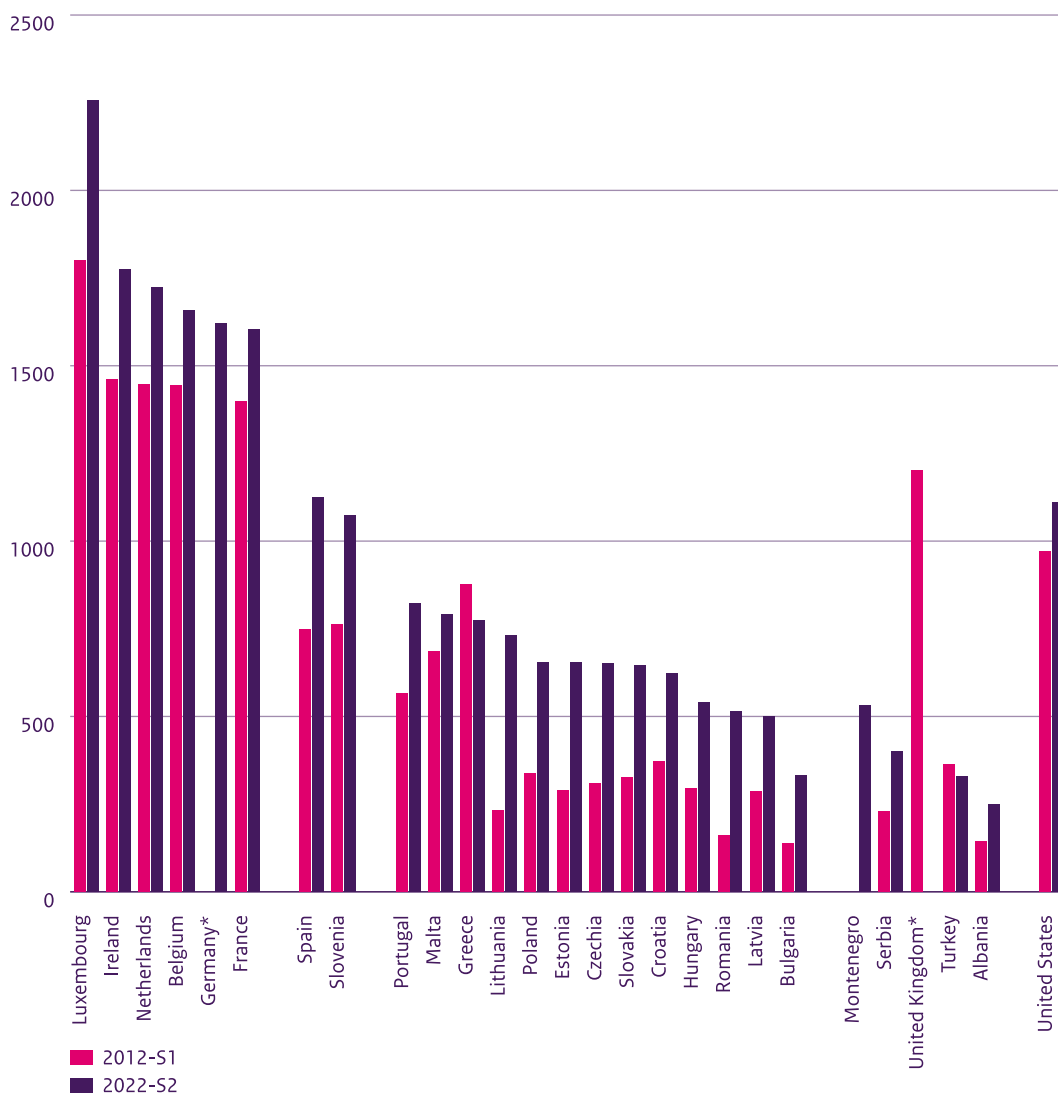
3.7 Elektrisch rijden

In 2021 was circa een derde van het wagenpark van de Inspectie elektrisch, ten opzichte van ruim 3 procent het jaar daarvoor. Hiermee is een grote stap gezet naar 100 procent elektrisch rijden in 2028, de rijksbrede doelstelling.

Bijlage

Figuur 4: Minimumlonen, januari 2022 en 2012. Behoort bij de reflectie (deel I, pagina 17).

Bron: Eurostat, het statistiekbureau van de Europese Unie.

Deze uitgave is onderdeel van het Jaarverslag 2021
van de Nederlandse Arbeidsinspectie

April 2022